

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500GA UTRECHT

Datum 6 mei 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland
Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
5190026817233
Kenmerk
WNB.2022.031.toek

Geachte [REDACTED]

Op 4 mei 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het project 'Snoeien ooievaarsnest Koekange', gelegen in de gemeente De Wolden. Het project betreft het snoeien van één ooievaarsnest op een spoorportaal langs de spoorlijn Meppel-Hoogeveen ter hoogte van Koekange, bij kilometrering 8.6. De werkzaamheden bestaan uit het snoeien van de takken die in spanning voerende delen hangen met behulp van een snoeischaar. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 9 mei 2022 tot 10 mei 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen van nesten van vogels.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.

- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project 'Snoeien ooievaarsnest Koekange'**, gelegen aan de spoorlijn Meppel-Hoogeveen, één en ander zoals is weergegeven in door u aangeleverde figuur (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op pagina 4 van de bij de aanvraag gevoegde memo 'Memo verzoek ontheffing t.b.v. snoeien nest ooievaar nabij Koekange' van 4 mei 2022 (bijlage 3 bij dit besluit).
- j. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- k. U mag enkel de takken snoeien die in de spannings-voerende delen hangen, en er mag niet verder gesnoeid worden dan tot de rand van het nest.
- l. Takken die het nest met het portaal verbinden mogen niet gesnoeid worden.
- m. Het snoeien dient handmatig met een snoeischaar te gebeuren en binnen enkele minuten te zijn afgerond.
- n. Trekken aan of duwen tegen takken/het nest moet voorkomen worden.
- o. **Er dienen voorafgaand, tijdens en na afloop van de werkzaamheden foto's** gemaakt te worden. Dit moet worden opgenomen in het uitvoeringsrapport. Hierin dient ook beschreven te zijn welke stappen zijn doorlopen. Dit rapport moet na uitvoering van de werkzaamheden worden gemaïld naar wnb@rvo.nl.

Datum
6 mei 2022

Onze referentie
5190026817233

Overige voorschriften

- p. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de ooievaar.
- q. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor Bezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190026171983. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de ooievaar

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

Datum
6 mei 2022

Onze referentie
5190026817233

Op een portaal van de spoorlijn Meppel-Hoogeveen is, vlak bij de overweg, een ooievaarsnest aangetroffen. Het nest maakt onderdeel uit van het functioneel leefgebied van ooievaars nabij Koekange. Een aantal takken van het nest liggen tegen de bovenleidingen aan, en in het bokje.

Het nest dient gesnoeid te worden vanwege veiligheidsredenen. Het nest wordt handmatig gesnoeid met behulp van een snoeischaar.

Om negatieve effecten voor de ooievaars tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals hieronder beschreven.

Takken die het nest verbinden met het portaal worden niet gesnoeid, zo wordt voorkomen dat het nest instabiel wordt en kan vallen. Ook wordt er niet verder gesnoeid dan de rand van het nest. Tijdens de werkzaamheden worden andere handelingen dan snoeien vermeden. Zo mag er niet getrokken worden aan en/of geduwd worden tegen het nest/de takken. De handeling wordt zo snel mogelijk uitgevoerd en zal slechts enkele minuten duren om voor zo min mogelijk verstoring te zorgen. Ten slotte worden de werkzaamheden uitgevoerd onder toezicht van een ecologisch deskundige met kennis op het gebied van ooievaars.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullend voorschrift opgenomen.

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen en met het in de ontheffing opgenomen aanvullende voorschrift wordt schade aan de ooievaar zo veel mogelijk voorkomen. Door de werkzaamheden wordt wel één ooievaarsnest beschadigd. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding

De ooievaar verkeert in een gunstige staat van instandhouding. De soort was echter tussen de jaren '60 en jaren '90 vrijwel verdwenen uit Nederland. **Begin jaren '80 is begonnen met fokprogramma's en werden op 12 plaatsen in Nederland ooievaarstations geopend, waaronder bij De Wijk, op steenworpafstand van Koekange.** Volgens Sovon is de broedvogelpopulatie in Nederland inmiddels uitgegroeid tot 1200 broedparen. Ondanks deze gestage groei is het nog altijd een kwetsbare soort.

De populatiedichtheid is nog beperkt, er worden gemiddeld 1 of 2 jongen per jaar vliegvlug per nest en een aanzienlijk deel van de trekkende dieren overleeft de trektocht niet (ongeveer een vijfde van de Nederlandse populatie vertoont geen trekgedrag).

Het nest wordt slechts gesnoeid, hierbij wordt geen tot weinig invloed op de ooievaar verwacht. Een ooievaar keert relatief snel terug naar zijn nest na een verstoring, waardoor eventuele eieren in het nest geen negatieve impact ondervinden als gevolg van de verstoring. Het is aannemelijk dat deze handeling de gunstige staat van instandhouding van de ooievaar niet in gevaar brengt, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens het overige in de ontheffing opgelegde voorschrift.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen werkzaamheden zijn locatie-specifiek, waardoor er geen alternatieve mogelijkheden bestaan wat betreft de locatie van de ingreep. Snoeien van het nest is noodzakelijk om veiligheid van het spoor, en de ooievaar, te waarborgen. Het nest in deze staat behouden is zodoende geen goed alternatief.

Datum
6 mei 2022

Onze referentie
5190026817233

Er is geen alternatieve optie voor de inrichting en werkwijze welke minder effect op de ooievaar zal hebben. Het snoeien wordt zo snel mogelijk en op de minst verstorende manier uitgevoerd.

Gezien de acute risico's is er geen mogelijkheid om op een ander moment te werken.

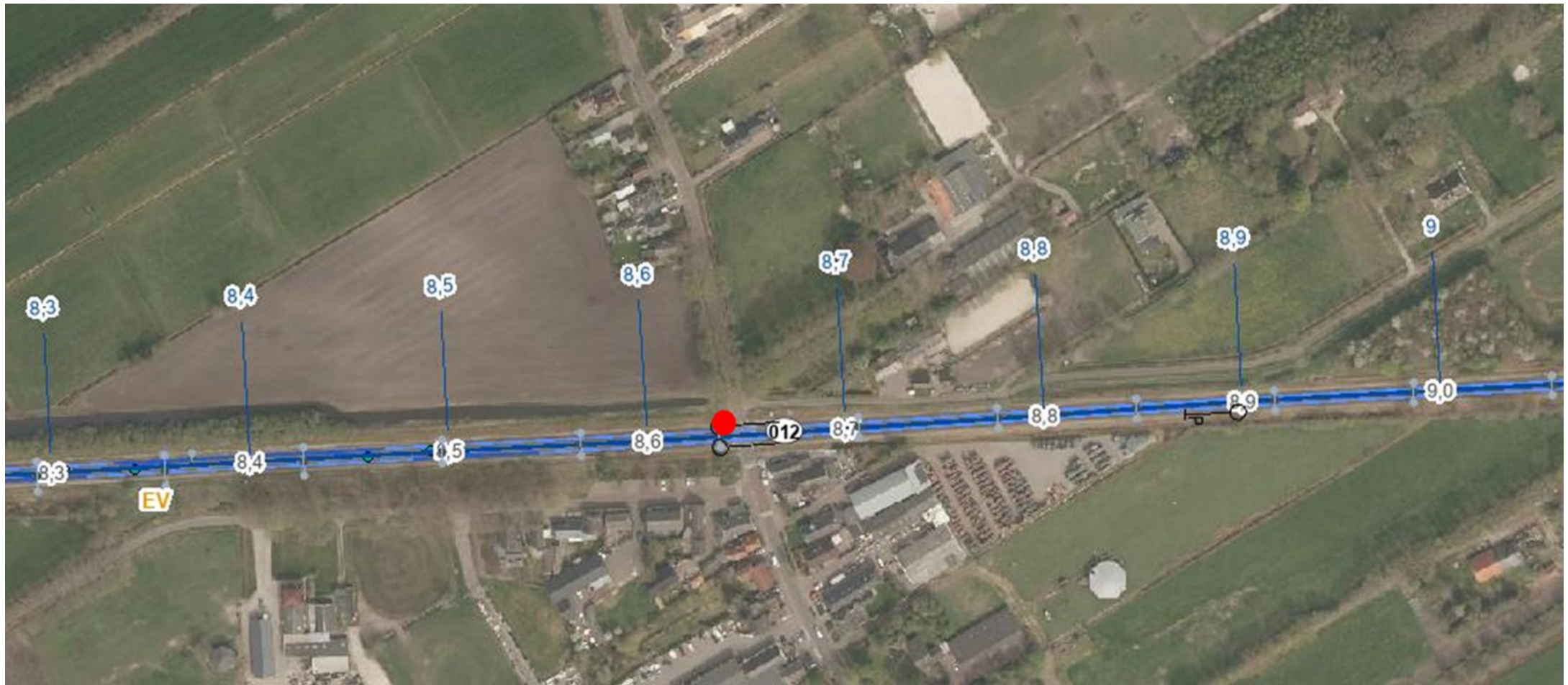
Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning wordt schade aan de ooievaar zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel **3.3 lid 4 van de Wet natuurbescherming** 'volksgezondheid of de **openbare veiligheid**'.

Een ooievaarsnest dat zich bevindt op een bovenleiding vormt meerdere veiligheids**risico's**. Takken of nestdelen kunnen de afspanrichting blokkeren, waardoor de bovenleiding kan breken. Omdat takken van het nest zich tegen spanning voerende delen bevinden is er een grote kans op kortsluiting, dit kan vervolgens leiden tot brand. Ook is er in deze situatie risico op elektrocutie van de ooievaar.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is om de negatieve effecten op de ooievaar die als gevolg van het verwijderen van het nest zullen optreden, te rechtvaardigen.

Snoeien van het nest kan goed plaatsvinden gedurende het broedseizoen. De handeling is beperkt, en zeer kortstondig van aard. Bovendien, keert een ooievaar relatief snel terug naar zijn nest na een eventuele verstoring, waardoor eventuele eieren in het nest geen negatieve impact ondervinden als gevolg van de verstoring. De verstoring die de ooievaar ondervindt van het bij snoeien is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding (EcoGroen, 2022).

Planning

De werkzaamheden moeten wij uitvoeren tijdens een reeds ingeplande buitendienststelling vanuit andere werkzaamheden. Deze is overdag gepland op 9 mei om 14:00 en zal worden uitgevoerd na het verkrijgen van toestemming en/of een ontheffing van RVO.

Effecten werkzaamheden op de aangevraagde soorten

Snoeien van het nest kan plaatsvinden gedurende het broedseizoen. De handeling is beperkt, en zeer kortstondig van aard. Bovendien, keert een ooievaar relatief snel terug naar zijn nest na een eventuele verstoring, waardoor eventuele eieren in het nest geen negatieve impact ondervinden als gevolg van de verstoring.

Mitigerende of compenserende maatregelen om schade aan de soort te voorkomen

Geldende voorwaarden voor snoeien:

- Uitsluitend uitstekende takken die in de spanningsvoerende delen hangen mogen worden gesnoeid.
- Geen takken snoeien die het nest verbinden met het portaal.
- Niet verder terug snoeien dan tot de rand van het nest.
- Snoeien gebeurt handmatig met een snoeischaar.
- Niet trekken aan en/ of duwen tegen takken of het nest, uitsluitend knippen met snoeischaar.
- Het snoeien wordt in één, aaneengesloten werkgang uitgevoerd om zo de doorlooptijd te beperken tot enkele minuten.

Eerder is door mevr. Miedema (RVO) in een mail van 14 april 11:24 en 15 april 9:53 aan dhr Prent (ProRail) reeds akkoord gegeven op bovenstaande werkwijze. De snoeiwerkzaamheden zijn toen echter niet acuut uitgevoerd omdat het beeld destijds was dat de takken minder in de buurt van de bovenleiding kwamen en er tijd was om mee te liften op de reeds ingeplande buitendienststelling van 9 mei. Voor deze dag staat alles gereed om het nest terug te snoeien onder de hierboven geldende voorwaarden.

Door mevr. Miedema is op 25 april 11:57 daarom aangegeven dat aangezien het geen calamiteit meer betrof de procedure voor een ontheffingsaanvraag gevolgd worden. Inmiddels heeft de ooievaar het nest verder uitgebouwd naar het bokje en is er noodzaak om snel in te grijpen. De huidige nestconstructie dient daarbij dus nog steeds als risicovol beschouwd te worden vanwege de dichte nabijheid bij spanningsvoerende draden (zie ook bijgevoegde foto's). Om de spoorveiligheid, en gezien de nabijheid van de overweg, ook de openbare veiligheid te garanderen moeten deze werkzaamheden uitgevoerd worden.

Effect van de werkzaamheden op de gunstige staat van instandhouding

De ooievaar heeft landelijk een gunstige Staat van Instandhouding.

Snoeien van het nest kan plaatsvinden gedurende het broedseizoen. De handeling is beperkt, en zeer kortstondig van aard. Bovendien, keert een ooievaar relatief snel terug naar zijn nest na een eventuele verstoring, waardoor eventuele eieren in het nest geen negatieve impact ondervinden als gevolg van de verstoring. De verstoring die de ooievaar ondervindt van het bij snoeien is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Alternatieven

Locaties